

VIKING SLIBEMASKINER

Frants Kristensen

Sct. Laurentii Vej 18 . 9990 Skagen

Tlf. 98 44 55 27 . Giro 5 92 50 53

Arbejdsgangen ved tromling

For en almindelig tromle gælder, at den fyldes mellem $\frac{2}{3}$ og $\frac{3}{4}$ op med sten af nogenlunde samme hårdhed.

Det er nemlig af største betydning, at stenene i den samme tromle har en hårdhed (se side xx), der ligger ret tæt på hinanden. Flint og kvarts, der begge hører til de hårdeste danske sten (H 7) går fint sammen. Derimod vil en blanding af f.eks. flint og sandsten ikke give et godt resultat. Den hårdeste stenart (flint) vil blive flot, mens den blødere (sandsten) aldrig vil kunne blive blank, fordi flinten hele tiden vil »slibe« dem.

Med erfaringen finder man ud af, hvilke sten, der kan gå sammen i tromlen (for de kan alle poleres), men mange har oplevet at ud af deres første hold tromlepolerede sten, var der kun ganske få, der blev blanke – og det er ganske enkelt fordi, der har været for stor forskel på stenenes hårdheder. Derfor er det også en god regel at lade den første tromle være med flint og kvarts, så er man nemlig helt sikker på at godt resultat, bare man følger arbejdsgangen. Senere kan man så eksperimentere lidt mere. Derfor bør man heller ikke vælge for stor en tromle. Det kan være svært at fylde den med egnede sten af samme hårdhed.

Stenenes indbyrdes størrelse betyder ikke så meget. Man kan sagtens tromle små og store sten imellem hinanden, men jo større sten, man arbejder med jo større skal tromlen også være, for at de kan trille rigtigt.

Første gang, man skal prøve at tromle, bør man nok veje stenene, skrive vægten ned og så regne ud, hvor mange gram slibepulver, man skal bruge (ca. 70 g pr. kg sten). Den afvejede portion slibepulver omsættes til et nemt mål – f.eks. fire store spiseskefulde slibepulver. Dette mål bør noteres, for det skal anvendes mange gange. Slibepulveret hældes ned i tromlen, og der hældes vand på, indtil stenene netop er

dækkede. Der startes med korn 80, der er et meget grovkornet slibepulver.

Tromlen lukkes omhyggeligt, sættes på akslerne, og motoren startes. Nu skal man kunne høre raslelyden af stenene, der slæbes op ad siden af tromlen og falder tilbage igen.

Tromlen skal køre uafbrudt i en uge. Man bør se til den hver dag, der kan jo være sprunget en drivrem eller være sket en anden funktionsfejl. Hver anden dag bør man lige åbne tromlen og se til blandingen. Samtidig lukker man de luftarter ud, som ofte frigøres fra stenene under tromlingen (de er helt ufarlige), og man kan kontrollere at slibningen skrider planmæssigt frem. De grove korn skal slides mindre og mindre og blive til en tynd grå grød, sammen med vandet og den stenmasse, der bliver slebet af. Efter tre dage kan man evt. tilsætte yderligere en halv omgang slibepulver; hvis det første er slidt meget ned, og stenene stadigvæk er meget ujævne.

Efter en uge stoppes tromlen, og man skal videre til næste kornstørrelse af slibepulveret. Først tømmes hele tromlens indhold over i en spand, der er halv fyldt med vand, tromlen skylles af, og stenene vaskes så rene, som det er muligt, og lægges op i et fad med rent vand.

Tromlen og stenene rengøres nu endnu en gang grundigt, og sten, der er revnede eller skårede, sorteres fra. Derefter hældes de øvrige tilbage i tromlen, dækkes med vand og tilsættes det samme mål slibepulver, men nu i kornstørrelse 220. Tromlen sættes i gang igen og kører en uge mere.

Rengøringen af sten og tromle gentages på samme måde, og processen fortsættes med kornstørrelse 400 og derefter en uge med korn 600 eller 800. Efter fire uger i tromlen er stene-

